

INTERNATIONAL MONETARY FUND

Съобщение за пресата 18/64
ЗА НЕЗАБАВНО ОПОВЕСТЯВАНЕ
22 февруари 2018 г.

Международен валутен фонд
700 19th Street, NW
Washington, D.C. 20431 USA

Изпълнителният борд на МВФ приключи консултацията по член IV с България

На 14 февруари 2018 г. Изпълнителният борд на Международния валутен фонд (МВФ) приключи консултацията по член IV¹ с България.

Българската икономика се развива добре. Растежът следва възходяща тенденция и се очаква да достигне 3,8% през 2017 г. и 2018 г., благодарение на силния износ, облекчените финансови условия и нарастващо доверие. Текущата сметка остава на излишък през 2017 г. въпреки бързото нарастване на заплатите. Икономиката показва признаци на затваряне на отклонението от потенциалния растеж. Инфлацията стана положителна през 2017 г., а инфлационният натиск се повишава. Равнището на безработицата е спаднало до 5,8%, най-ниското ниво от началото на глобалната финансова криза. Фискалните резултати надвишават планираните през последните години - за 2017 г. се очаква излишък от 0,8% от БВП, което отразява основно преизпълнение на приходите и спестяване на капиталови разходи.

Основното предизвикателство се състои в това скорошното възстановяване да се превърне в устойчив и приобщаващ растеж и сближаване с останалите държави от ЕС. Доходът на глава от населението в България е само на половина от средния за ЕС, а неравенството в доходите е по-високо от средното за ЕС. Растежът се очаква да се забави до $2\frac{3}{4}$ процента в средносрочен план, което отразява ограничения капацитет и неблагоприятни демографски данни. Държавният дълг е нисък, но условните задължения и дългосрочният фискален натиск, свързан с демографските предизвикателства, могат да създадат фискални рискове в дългосрочен план.

Напредъкът на реформата в управлението и подобряването на ефикасността на публичните институции на всички равнища остават ключови за повишаване на потенциала за растеж и ограничаване на фискалните рискове. Приоритетите за реформа

¹ Съгласно член IV на Учредителния договор, МВФ провежда двустранни дискусии с държавите-членки, обикновено веднъж годишно. Екип от служители на МВФ посещава страната, събира икономическа и финансова информация и обсъжда с официални представители икономическото развитие и политики на страната. След завръщането си, екипът изготвя доклад, който формира основата за дискусии на Изпълнителния борд.

включват подобряване на публичната инфраструктура, повишаване на качеството и достъпа до образование и здравеопазване, справяне с несъответствията в уменията на пазара на труда и укрепване на управлението и надзора на държавните предприятия. Банковата система е устойчива, но необслужваните кредити остават значително над средното за ЕС и две от банките, идентифицирани от прегледа на качеството на активите и стрес теста, все още изискват по-големи капиталови буфери.

Оценка на Изпълнителния борд²

Изпълнителните директори се съгласиха с насоките на оценката на служителите на МВФ. Те приветстваха стабилното макроикономическо представяне на България и оцениха високо благоразумно водената политика от страна на властите. Директорите отбелязаха, че въпреки значителния напредък, някои предизвикателства остават. Те насърчиха властите да използват настоящата благоприятна икономическа среда, за да се съсредоточат върху подобряването на предоставянето на публични блага, да се справят с фискалните предизвикателства, породени от неблагоприятните демографски тенденции и да укрепят управлението и пазара на труда, за да ускори сближаването на доходите с равнищата на ЕС.

Директорите оцениха високо настоящата позиция на фискалната политика и считат, че целта за бюджетен дефицит на властите за 2018 г. е подходяща, предвид необходимостта от повече публични инвестиции. Те също така одобриха плана за постигане на балансиран бюджет в средносрочен план. Директорите като цяло се съгласиха, че спестяването на преизпълнението на приходите ще спомогне да се избегне прекомерно фискално стимулиране и да се изградят фискални буфери. Някои директори подчертаха, че фискалната консолидация трябва да поддържа растежа и да подкрепя толкова необходимия капитал, както и социалните разходи. Директорите подчертаха значението на повишаването на ефективността и ефикасността на разходите, включително и на тези, финансирани с европейски фондове. Те отбелязаха необходимостта за запазване на вниманието върху фискалните предизвикателства, свързани със застаряването на населението.

Директорите похвалиха усилията за засилване на финансовия надзор. Те високо оцениха изпълнението на препоръките на Програмата за оценка на финансовия сектор (FSAP) и на текущата работа за привеждане в действие на нови разпоредби за управление на кризи. Те приветстваха подобрената структура на управление в Българската народна банка и насърчиха ефективното ѝ прилагане. Директорите поощриха властите да завършат други текущи дейности, включително да обърнат внимание на рисковете, свързани с концентрацията и свързаните лица и да въведат цялостна стратегия за

² При приключването на дискусиите, Изпълнителният директор на МВФ, в качеството си на председател на Борда, обобщава позициите на Изпълнителните директори, които в резюмиран вид се предоставят на властите на страната. Обяснения на изразените при обобщението определения, ако има такива, можете да откриете тук:

<http://www.imf.org/external/np/sec/misc/qualifiers.htm>

намаляване на необслужваните кредити. Напредъкът по тези направления би следвало допълнително да засили финансовата стабилност и да подпомогне по-доброто управление. Нови, укрепващи доверието инвестиции би следвало да бъдат финализирани своевременно за две банки, за които е установено, че се нуждаят от големи капиталови буфери, въпреки, че спазват регулаторните капиталови изисквания.

Директорите подчертаха, че структурните реформи, насочени към подобряване на качеството на образованието и здравеопазването, засилване на надзора и функционирането на държавните предприятия и укрепване на управлението са от решаващо значение за повишаване на производителността и конкурентоспособността и за насърчаване на устойчив, приобщаващ растеж. В този смисъл, те се съгласиха, че равният достъп до образование и по-фокусирано насочване на активните политики на пазара на труда ще бъдат от голямо значение. Директорите приветстваха наскоро проведените реформи за подобряване на съдебната система и борба с корупцията и подчертаха, че по-нататъшните усилия в тази област ще създадат по-благоприятна среда за частни инвестиции.

България: Избрани икономически и социални показатели, 2013–18						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
					Оценка	Прогноза
Производство, цени и пазар на труда (изменение в проценти, освен ако не е посочено друго)						
БВП в реално изражение	0.9	1.3	3.6	3.9	3.8	3.8
Вътрешно търсене в реално изражение	-1.9	2.6	3.5	1.7	4.6	4.6
Индекс на потребителските цени (ХИПЦ, средногодишен)	0.4	-1.6	-1.1	-1.3	1.2	2.0
Индекс на потребителските цени (ХИПЦ, в края на периода)	-0.9	-2.0	-0.9	-0.5	1.8	2.1
Заетост	-0.2	1.3	1.6	-0.6	3.9	0.1
Равнище на безработица (процент от работната сила)	13.0	11.5	9.2	7.7	6.3	6.0
Заплати в номинално изражение	6.0	6.0	6.8	8.0	9.5	7.0
Държавни финанси (процент от БВП)						
Приходи	33.8	33.7	35.0	34.7	34.0	34.9
Разходи	35.5	37.3	37.8	33.1	33.2	35.8
Баланс (нето предоставени/ получени заеми на касова основа)	-1.8	-3.6	-2.8	1.6	0.8	-1.0
Външно финансиране	-0.8	6.9	1.6	3.7	-2.2	0.2
Вътрешно финансиране	2.6	-1.5	-1.1	-0.6	1.4	0.8
Брутен държавен дълг	17.2	26.4	25.6	27.4	23.9	23.5
Пари и кредит (процентна промяна)						
Широки пари (МЗ)	8.9	1.1	8.8	7.6	7.7	7.9
Вътрешен частен кредит	0.3	-7.7	-1.6	1.8	4.6	5.8
Лихвен процент (процент)						
Междубанков лихвен процент, 3-месечен SOFIBOR	1.1	0.8	0.5	0.2	0.1	...
Лихвен процент по кредити (заеми към домакинства)	8.4	7.8	6.9	5.9	5.0	...
Платежен баланс (процент от БВП, ако не е отбелязано друго)						
Баланс по текущата сметка	1.3	0.1	0.0	5.3	3.8	2.9
Баланс по капиталовата сметка	1.1	2.2	3.1	2.2	1.2	1.7
Баланс по финансовата сметка	3.4	-4.9	-1.6	1.7	1.8	2.2
в т.ч.: Баланс на преки чуждестранни инвестиции	-3.0	-2.1	-5.1	-0.7	-0.6	-0.7
Международна инвестиционна позиция	-73	-75	-61	-47	-43	-36
в т.ч.: Брутен външен дълг	88	92	74	71	63	61
в т.ч.: Брутни официални резерви	34	39	45	50	47	47
Валутни курсове						
	Фиксиран валутен курс (Паричен съвет): 1.95583 лева се					
Лева за евро	разменят за 1 евро					
Лева за щатски долар (в края на периода)	1.4	1.6	1.8	1.9	1.6	...
Реален ефективен валутен курс (процентна промяна)	1.3	-0.5	-3.1	0.2	2.1	...
Социални показатели (в скоби е посочена референтната година):						
БНД на глава от населението (2016): US\$ 7,580; разпределение на доходите (индекс на Gini, 2014): 37.4; равнище на бедност (2014): 22.0 процента.						
Дял на лицата, завършващи основно образование (2015): 98.1 процента.						
Раждания на една жена (2015): 1.5; смъртност под 5 години (на 1,000) (2016): 7.6; средна продължителност на живота при раждане (2015): 74.5 години.						
Източници: Българските власти; Индикатори на световно развитие, Световната банка и оценки на МВФ.						